

#6 Otrā reakcija – paklausība

Mateja ev. 9:9-13

Matejs sava Evanģēlija 8. un 9.nodaļā uzskaita notikumus, ar kuriem kļūst redzama Jēzus autoritāte un vara. Tomēr cilvēkiem bija dažādas reakcijas uz Jēzus vārdiem un darbiem. Vienā nodarbībā jau redzējām pirmo reakciju – vienaldzību, šodien kārtai otrajai – paklausībai.

LASĪJUMS

Izlasām Mt 9:9-13.

DISKUSIJA

1. Kādas ir jūsu pirmās pārdomas vai jautājumi par šo Rakstvietu?

Ļaujām katram izteikties.

2. Izlasām 9.pantu un Lk 5:27-28 – kā Tu vērtē Mateja reakciju uz Jēzus aicinājumu "seko Man"? Kāds ir Tavs stāsts, kā Jēzus Tevi aicināja sekot Viņam?

Ļaujām katram izteikties.

Matejs uzreiz cēlās un sekoja Jēzum. Lūka pat raksta, ka viņš atstāja visu aiz sevis. Tātad, Mateja reakcija bija paklausība, pārsteidzoši pārlicinoša paklausība. Tik radikāli izmainīt savu dzīvi, pametot savu ienesīgo, romiešu finansēto karjeru un sākt sekot vīram, Kurš romiešu un jūdu garīgās elites acīs bija ienaidnieks, ir mūsdienu standartiem ļoti reta parādība.

Pastāstiet viens otram, kad un kā Jēzus jums ir teicis šos vārdus – "seko Man".

3. Par šo vīru Mateju jāizceļ vēl divas pazīmes – viņa amats ir muitnieks un viņš arī šī Evanģēlija autors. To ņemot vērā, kas padara šo notikumu vēl īpašāku?

Muitnieki bija nicinātākā sabiedrības daļa. Viņi bija iekļauti vienā slānī ar zagļiem, slepkavām, prostitūtām un ubagiem. Viņiem bija liegtas tiesības liecināt tiesas zālē (jo visiem bija skaidrs, ka viņi melo) un liegts upurēt Templī (jo skaitījās Dieva noraidīti). Tādēļ muitnieki tiek minēti vienā grupā ar grēciniekiem un pagāniem – izlasām Lk 15:1, Mt 5:46.

Šo zemo stāvokli viņi izpelnījās ar savu nodevīgo rīcību, kļūstot par Romas okupantu algotiem savas tautas izspiedējiem. Viņi nereti pārvietojās romiešu kareivju vadībā, lai iekasētu nodevas. Muitnieki dalījās divās grupās – vieni bija "Gabbai", kuri iekasēja valsts nodevas, par kurām sabiedrībai bija salīdzinoši maz pretenziju. Otri bija "Mokhes", kuri iekasēja nodevas par visu pārējo, nereti pašu izdomāto. Pārsvarā tās bija importa-eksporta nodevas pie pilsētu vārtiem un tiltiem. Šie "Mokhes" iedalījās vēl divās apakšgrupās – t.s. "Lielie Mokhes", kuri noalgoja citus darbiniekus nodevu iekasēšanai, lai paši paliktu fonā un izvairītos no sabiedrības nicinājuma, otri – "Mazie Mokhes", kuri

paši sēdēja muitnīcās. Viņi bija nicinātākie no muitnieku saimes.

Matejs bija šāds "Mazais Mokhes" – nicinātākais no nicinātākajiem. Jūdu garīdznieku un tautas acīs viņš bija vistālāk prom no Dieva, ar zemāko iespējamo morāli, izspiedējs, nodevējs, zaglis, krimināls noziedznieks. Un tomēr no visiem, kurus Jēzus aicina Jaunās Derības liecībās, šis Matejs visātrāk atsaucas, pametot visu aiz muguras un sekojot Jēzum. Ja citiem mācekļiem bija atpakaļceļš (piem., zvejnieki jebkurā laikā varēja atgriezties zvejā), tad Matejam nekad vairs nebūtu iespējas doties muitnieku amatā, jo kļuvis par nodevēju arī Romas acīs, pametot viņam uzticēto posteni.

Otrs apbrīnojamais aspekts ir, ka Matejs šo notikumu raksta par sevi. Viņš ne tikai nepiemin sevi pirmajā locījuma formā ("es"), bet arī cenšas lietot īsāko iespējamo veidu kā to aprakstīt. Lūka pieminēja, ka Matejs "visu atstāja", bet Matejs pats nē. Vēlāk (10.nod.) Matejs uzskaitīs visus divpadsmit Jēzus mācekļus, un sev pievieno savu bijušo kaunpilno amata nosaukumu "muitnieks", ko neviens cits evaņģēlists nedara. Šeit redzama Mateja pazemības pilnā attieksme, apzinoties, no kāda zema stāvokļa viņu izglābis viņa Kungs. Viņš ir patiess "grēcinieks", kurš apzinājās savu vainu un vajadzību pēc Glābšanas.

4. Apbrīnojamā Mateja paklausība nebija tikai īss emociju uzplūdums, jo redzam, ka viņš nesa augļus – kādus viņa augļus Tu vari uzskaitīt?

Pirmkārt, turpat 10.pantā minēts, ka Matejs uzrikoja banketu saviem draugiem, grēciniekiem un muitniekiem – izlasām. Viņš nemin, ka tas bija bankets, toties Lūka min – izlasām Lk 5:29. Tas ir vēl viens pazemības apliecinājums Matejam. Cilvēkam, kurš atgriezies pie Kristus, viena no biežāk sastopamām zīmēm ir vēlme šo labo un priecīgo Vēsti nodot tālāk saviem draugiem un paziņām.

Otrkārt, Matejs sarakstījis vēsturē pirktākās, visvairāk tulkotājās, visvairāk izdotās un arī šodien #1 Bestsellera grāmatas "Jaunās Derības" pirmās grāmatas autoru! Dievs spēj lietot zemus cilvēkus darbiem, kas nes augļus paaudžu paaudzēm simtiem un pat tūkstošiem gadu garumā.

Kalna svētrunā Jēzus teica, ka no augļiem būs pazīt viltus sludinātājus, un līdz ar to arī patiesos – izlasām Mt 7:15-20. Tā ir mācība arī mums – vērot sludinātāju un garīgo vadītāju dzīves un augļus, kuri liecina par cilvēka stāvokli. Tiem ir jādod laiks, tāpat kā jebkuram koka auglim, tādēļ Bībelē esam aicināti vērot viņu dzīves līdz pat nāvei – izlasām Ebr 13:7.

5. Izlasām 11. un 12.pantu – kādēļ Jēzus sniedz atbildi farizejiem, kaut gan viņu jautājums bija adresēts mācekļiem, nevis Viņam? Ko tas mums māca?

Ka Jēzus iestājas par Saviem mācekļiem. Farizeji griežas pie mācekļiem ar pārmetumu pilnu jautājumu un kurn (Lk 5:30), bet Jēzus to dzirdēja (Mk 2:17) un atbildēja viņu vietā. Kaut arī Jēzus nav mums blakus ikdienas situācijās fiziskā veidā, tomēr Bībele mums sola, ka Viņš joprojām iestājas par mums diendienā – izlasām Ebr 7:25. Papildus arī Sv.Gars iestājas par mums – izlasām Rm 8:26-27). Tādēļ varam būt droši, ka Viņš mums var dot īstos vārdus tad, kad cilvēki mums uzdod pārmetumu pilnus jautājumus par mūsu ticību kā Kristus to solījis – izlasām Lk 21:15. Šie Vārdi ir Dieva Vārds, tādēļ mums ir jārūpējas par to, ka augam izpratnē un mācāmies to saprast, lai spētu atbildēt ikvienam, kurš prasa par mūsu ticību – izlasām 1 Pt 3:15.

Šajos abos pantos redzam arī farizeju nepareizo izpratni par to kā vajadzētu izturēties pret "grēciniekiem". Ko viņi uzskatīja, kas jādara ar grēciniekiem? Ka no viņiem ir jānorobežojas. Tomēr Jēzus iebilst, izmantojot salīdzinājumu, ka slimajiem vajag ārstu. Kā tas saistīts ar grēcinieku tēmu? Fiziski slimajam vajag ārstu, bet ar grēku slimajam vajag garīgu ārstu (grēku izpircēju). Ar to Jēzus pasaka, ka farizejiem gan ir pareiza diagnoze, tomēr nepareiza attieksme tās (ne)risināšanā.

6. Izlasām 13.pantu – kādu kopsakarību varam ieraudzīt, aplūkojot abus pēdējos teikumus? Jēzus aicina mācīties saprast šo jautājumu – tad ko īsti nozīmē žēlsirdība un upursi?

Pēdējie divi teikumi atklāj, ka – žēlsirdība ir vēlamā, upuris nevēlamais, taisnie nevēlamie, grēcinieki vēlamie. Tātad, grēcinieki ir tie, kuri meklē žēlsirdību; taisnie tie, kuri meklē upuri.

Vēl Jēzus saka, ka ir iespējams mācīties saprast šo lietu, tātad, to nevar tikai pieņemt kā "piekrītu/nepiekrītu" lēmumu, bet tas ir jautājums, kuru spēsim izprast arvien dziļāk, ja mācīsimies to darīt. Mācīties var praksē un teorijā. Prakses daļa paliks pēc nodarbības, bet teorijai pievērsīsimies nākamajā jautājumā.

7. Izlasām Hoz 6:6, kuru Jēzus 13.pantā citē (ja iespējams, izlasām no Jaunā un 65.gada revidētā tulkojuma) – ar kādiem vārdiem tur aizstāts Jēzus minētais vārds "žēlsirdība"? Ko tas varētu nozīmēt?

Vienā tulkojumā minēts "uzticība", otrajā – "mīlestība". Tātad Jēzus saka, ka Dievs vēlas žēlsirdību, kas izpaužas uzticībā un mīlestībā, nevis upuri. Tātad, būt uzticīgam un izrādīt mīlestību ir tas, ko Dievs augstāk vērtē nekā upuru pieņemšana. Bet jautājums ir, būt uzticīgam pret ko – cilvēkiem vai Dievu? Atbilde ir vārdā "žēlsirdība" (kas tātad izmantots kā sinonims uzticībai), un būt žēlsirdīgam varam tikai pret cilvēkiem. Dievs ir lielāks un pārāks pār mums, tādēļ žēlsirdību varam tikai saņemt no Viņa, nevis Viņam dot. Toties upuris ir vērstas pret Dievu, tas ir ceremoniālā Likuma ietvaros iedibinātais rituāls, ar kuru tiek pienests grēka izpirkšana upuris Dievam, ko šie farizeji arī līdz smalkākajai detaļai centās ievērot.

Tātad, Jēzus saka, ka Dievs vēlas žēlsirdību pret līdzcilvēkiem, nevis upurus Viņam! Viņš vēlas, ka pierādām savu mīlestību uz Viņu, nevis dodot kaut ko Viņam (jo Viņam nekas nav vajadzīgs, jo viss jau pieder), bet tā vietā izrādot žēlsirdību pret saviem līdzcilvēkiem. To darot, Viņš saņem mīlestību no mums. Tā, lūk, ir paklausība!

Izlasām trīs Rakstvietas, kurās šī doma pieminēta – 1 Jņ 4:20-21, Mt 25:40, Mt 21:28-32.

Vēl Hozejas Rakstvietā rakstīts, ka Tas Kungs vēlas "Dieva atziņu", nevis upuri. Tātad, Viņš vēlas, ka Tu vairāk laika ņem no Viņa, nevis dod Viņam. Lasot un studējot Dieva Vārdu, mēs klausāmies Viņā un pieaugam atziņā par Viņu – tātad ņemam no Viņa. Tas Viņam labāk patīk nekā jebkurš veids, ar kuru pienesam ceremoniālu "upuri" Viņam.

8. Kā Tu vari mācīties praksē izrādīt žēlsirdību saviem līdzcilvēkiem? Uzraksti viena cilvēka vārdu šajā lapā vai sava telefona kalendārā, par kuru Tu vēlies lūgt un kuram vienu praktisku "žēlsirdības" darbu sniegt. Lūdzu arī, lai tas nepaliktu "viendienītis".

Ļaujām katram izteikties un dodam laiku padomāt par šo cilvēku. Noslēguma lūgšanā pieminām šo apņemšanos.

Kā varu mācīties praksē žēlsirdību? Domājot par To, Kurš bija žēlsirdības paraugs – Kristus, Kuram piederēja viss, Kurš bija augstāks par visiem, Kurš bija aizņemtais par visiem, un Kurš tomēr visu Savu dzīvi atdeva "grēciniekiem", kuri bija sabiedrības viszemākie, nicinātākie cilvēki. Mēs neesam tik augsti kā Viņš, un mums nav jāiet pie zemākajiem, tādēļ mūsu žēlsirdības latīņa ir daudz zemāka, tādēļ tai vajadzētu būt vieglāk pārkāpjamai. Ja cilvēki no mums saņem mīlestību, kas nav pelnīta, tā būs žēlsirdība.

N O S L Ē G U M S

Mūsu Kungs Jēzus aicināja Mateju, un viņš kļuva par sekotāju, paklausīja Jēzum un izrādīja mīlestību un žēlsirdību pret saviem tuvākajiem – "grēciniekiem. Mūsu Kungs ir aicinājis ar mūs, un ja esam kļuvuši par Viņa sekotājiem, tad mūsu līdzcilvēki – "grēcinieki", izjutīs to pašu.